

Ю. М. Конопля, аспірант

Пенітенціарна академія України

Кафедра адміністративного, цивільного та господарського права і процесу

вул. Гонча, 34, Чернігів, 14000, Україна

e-mail: volonter1997@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0009-4573-2348>

ГЕНЕЗИС КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: ВІД ІСТОРИЧНИХ ВИТОКІВ ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ

Стаття присвячена дослідженню генезису корупції в системі публічних закупівель, що охоплює історичні витoki цього явища, його еволюцію та сучасні виклики. Корупція у публічних закупівлях є однією з найбільших загроз для ефективного функціонування державних інституцій, оскільки вона суттєво знижує прозорість і конкурентність процедур, що веде до неефективного використання державних коштів. У дослідженні показано, що корупційні схеми у публічних закупівлях існували ще в античні часи, коли державні контракти на будівництво інфраструктури були основним джерелом зловживань для посадовців, і з часом лише набули нових форм.

У статті розглянуто, як корупційні практики еволюціонували протягом середньовіччя і періоду індустріалізації, коли масштабні державні проекти стали полем для змов між політичними елітами і бізнесом. Як приклад наведено сучасні пострадянські країни, такі як Грузія, Казахстан і Молдова, де корупція у публічних закупівлях набула особливої гостроти через слабкість інституцій та відсутність належного контролю.

Проаналізовано досвід України у реформуванні системи публічних закупівель шляхом впровадження електронної системи ProZorro. Ця реформа значно підвищила рівень прозорості тендерних процесів і дозволила зекономити мільярди гривень державних коштів. Проте дослідження зазначають, що навіть після впровадження таких інноваційних систем корупційні схеми адаптуються до нових реалій, зокрема через маніпуляції тендерною документацією, змови між учасниками тендерів і фальсифікацію результатів торгів.

У статті зазначено, що для боротьби з корупцією у публічних закупівлях необхідний комплексний підхід, який включає зміцнення інституційних механізмів, вдосконалення законодавчої бази, впровадження сучасних технологій моніторингу та активну участь громадянського суспільства.

Дослідження також пропонує перспективи подальших наукових розробок у сфері публічних закупівель, зокрема вивчення ефективності міжнародного досвіду у протидії корупції, впровадження інноваційних технологій для моніторингу тендерних процесів, а також роль громадянського суспільства у забезпеченні прозорості державних закупівель.

Ключові слова: корупція; публічні закупівлі; адміністративно-правове регулювання; генезис корупції; антикорупційні заходи; ProZorro; державні реформи.

Постановка проблеми. Корупція у сфері публічних закупівель є однією з найбільших загроз для ефективного функціонування державних інституцій та розвитку економіки, що робить її надзвичайно актуальною проблемою для

формах. Зокрема, у США в період так званого «Gilded Age» [2] корупція у публічних закупівлях досягла свого піку. Величезні державні проекти, такі як будівництво залізниць, стали полем для змов між політиками і бізнесменами.

Як зазначає Richard White у своїй роботі «Railroaded: The Transcontinentals and the Making of Modern America» [3], монополії, які виникли завдяки корупції, призвели до величезних збитків для економіки країни та порушення конкурентних умов. Ми вважаємо, що цей історичний період показує, як відсутність ефективних контролюючих органів призводить до формування олігархічних структур, що мають контроль над державними ресурсами.

На початку ХХ століття міжнародні організації, такі як ООН та Світовий банк, почали звертати більше уваги на прозорість публічних закупівель. Однак, як показують дослідження, у багатьох країнах, особливо з перехідною економікою, корупція продовжувала залишатися серйозною проблемою.

Після розпаду Радянського Союзу більшість країн пострадянського простору зіштовхнулися з серйозними проблемами в управлінні державними ресурсами, особливо у сфері публічних закупівель. Відсутність чітких правових норм і недостатній розвиток демократичних інститутів створили сприятливі умови для розквіту корупції на всіх рівнях державного управління.

Однією з таких країн є Казахстан, який має значну корупцію в публічних закупівлях. За даними OECD, близько 40% всіх тендерів у країні проводяться з порушеннями. Однією з ключових проблем є маніпуляції з умовами тендерних конкурсів, які дозволяють вибірково допускати до участі тільки певні компанії. Це часто супроводжується тісними зв'язками бізнесу і політики, що робить прозорість системи закупівель значно нижчою, ніж у європейських країнах [4].

Молдова також залишається однією з найбільш корумпованих країн у сфері державних закупівель. Згідно з дослідженням Світового банку, великими державними контрактами у Молдові часто маніпулюють, що дозволяє уникати прозорих процедур [5]. Близько 45% тендерів у країні підозрюються у корупційних схемах, що включають встановлення специфічних умов, які задовольняють інтереси конкретних фірм. Основні проблеми включають маніпуляції під час проведення тендерів, встановлення умов, вигідних для конкретних компаній, і недоліки в прозорості електронних систем закупівель.

Грузія на відміну від інших пострадянських країн, зазнала значних реформ після революції троянд 2003 року та запровадила серйозні реформи, що значно зменшили рівень корупції у публічних закупівлях. За допомогою таких систем, як e-procurement, уряд забезпечив прозорість і конкурентність процесів. Проте згідно з Transparency International [6], на 2022 рік рівень корупції у Грузії в державних закупівлях все ще становить близько 20%, переважно через недостатній контроль за виконанням контрактів.

На нашу думку, проблема слабкості інститутів є ключовою для багатьох пострадянських країн, включаючи Україну. Поки інституції, відповідальні за контроль та моніторинг закупівель, не будуть повністю незалежними і наділені реальними повноваженнями, корупційні схеми продовжуватимуть існувати.

В Україні після розпаду СРСР корупція у публічних закупівлях стала особливо гострою проблемою у 1990-х роках. Приватизація державних підприємств і відсутність належного контролю за витратами бюджету призвели

до того, що тендери перетворилися на інструмент перерозподілу державних ресурсів серед політичної еліти.

Ми вважаємо, що це свідчить про важливість наявності прозорих механізмів контролю з самого початку процесу трансформації економіки. Відсутність чітких правил і контролю у період реформ після розпаду СРСР призвела до поширення корупції на всіх рівнях державного управління. Публічні закупівлі стали ареною, де особисті інтереси домінували над інтересами держави.

Як зазначає М. І. Мельник у своїй монографії, корупція є своєрідною «корозією» державного апарату, що послаблює ефективність управлінських структур та знижує рівень довіри громадськості до державних інституцій. Науковець підкреслює, що проблема корупції в Україні тісно пов'язана з відсутністю належного контролю, що дозволяє елітам зловживати своїм службовим становищем для особистого збагачення [7].

Вважаємо, що висновки М. І. Мельника чітко відображають глибинні проблеми корупції в Україні та інших країнах з перехідною економікою. Корупція дійсно діє як «корозія», поступово підриваючи основи державного апарату та руйнуючи суспільну довіру до державних інституцій. Відсутність належного контролю та механізмів відповідальності дає змогу елітам використовувати свої повноваження не для загального блага, а для особистого збагачення. Це не лише знижує ефективність управлінських рішень, але й породжує постійне відчуття безкарності серед політичної та бізнесової еліти.

Однією з найбільш значущих реформ у сфері публічних закупівель в Україні стало впровадження електронної системи ProZorro. Ця система забезпечує прозорість процесу закупівель, відкритий доступ до інформації про всі етапи тендерів, а також можливість контролю з боку громадськості. Впровадження системи ProZorro відбулося згідно з Законом України «Про публічні закупівлі» [8]. Цей закон встановив основні принципи прозорих та конкурентних тендерів, створивши правову основу для електронної системи закупівель, яка дозволяє знизити рівень корупційних ризиків.

За даними ProZorro, у перший рік її роботи було зекономлено 19,1 мільярда гривень державних коштів [9]. Однак, незважаючи на значні досягнення, сучасні виклики пов'язані з адаптацією корупційних схем до нових реалій. Наприклад, з'явилися випадки маніпуляцій тендерною документацією, узгоджених дій учасників тендерів і створення фіктивної конкуренції.

Як зазначають І. Д. Бенько та С. В. Сисюк, корупційні схеми в публічних закупівлях проявляються у вигляді неправомірного сприяння певним учасникам тендерів через фальсифікацію документації, порушення процедур, а також штучне звуження кола учасників для забезпечення перемоги обраного постачальника [10]. Ми вважаємо, що такі практики мають довгострокові негативні наслідки для економіки, оскільки вони знижують ефективність використання державних ресурсів і підривають довіру до системи управління.

Окрему увагу варто приділити комплексному підходу до боротьби з корупцією. Як зазначають науковці, ефективна боротьба з корупцією можлива лише при застосуванні репресивних та превентивних заходів, що охоплюють усі етапи процесу закупівель [10]. Ми погоджуємось із тим, що комплексний підхід, включаючи як попередження, так і жорсткі санкції, є ключем до мінімізації

корупційних ризиків у публічних закупівлях. Для ефективної протидії корупційним викликам необхідно не лише вдосконалити законодавчу базу, а й забезпечити належний моніторинг та аудит усіх етапів процесу закупівель.

Такі дослідники, як К. М. Юсова та О. В. Акімова виділяють основні корупційні ризики та механізми, що впливають на ефективність проведення закупівель. Автори підкреслюють, що одним із головних чинників корупції є використання державними службовцями своїх повноважень з метою отримання неправомірної вигоди, що відбувається через порушення процедури публічних закупівель. Як зазначається у роботі, основними ознаками корупційних проявів є порушення конкурентних принципів під час проведення тендерів та навмисне обмеження конкуренції між постачальниками [11].

Дійсно, однією з ключових проблем у системі публічних закупівель є зловживання службовими повноваженнями для отримання неправомірної вигоди. Недотримання конкурентних принципів і свідоме обмеження конкуренції між постачальниками не тільки знижують ефективність використання державних ресурсів, але й створюють несправедливі умови для учасників ринку. Це призводить до того, що процес публічних закупівель стає інструментом для збагачення певних осіб, а не механізмом забезпечення ефективної витрати бюджетних коштів. Для боротьби з цими проявами необхідно посилити контроль за дотриманням процедур, а також підвищити відповідальність державних службовців за порушення тендерних правил.

Л. М. Івашова та М. Д. Івашов аналізують сучасний стан антикорупційних заходів у публічних закупівлях України, наголошуючи на важливості імплементації міжнародного досвіду для їх покращення. Вони наголошують на необхідності перегляду інституційного механізму державного управління у сфері закупівель, зокрема підвищення ролі державного моніторингу та контролю за використанням бюджетних коштів. У висновках пропонується посилити кримінальну відповідальність за змови у сфері закупівель [12].

Ми погоджуємось з авторами щодо важливості громадського контролю та активного використання технологій для моніторингу, зокрема ProZorro, однак вважаємо, що значна увага має приділятися підвищенню кваліфікації фахівців, відповідальних за проведення закупівель, а також впровадженню прозорих алгоритмів моніторингу і відповідальності.

Одним із основних викликів у боротьбі з корупцією в публічних закупівлях залишається недостатній рівень моніторингу та контролю з боку державних інституцій. Державна аудиторська служба України, яка відповідає за контроль за процедурами публічних закупівель, має обмежені ресурси та недостатні повноваження для ефективного виконання своїх функцій. Як зазначено в річному звіті Державної аудиторської служби за 2022 рік, значна частина порушень у сфері публічних закупівель залишається непоміченою через відсутність автоматизованих інструментів моніторингу [13]. З нашої точки зору, ця ситуація підкреслює важливість інвестицій у нові технології моніторингу, які дозволять автоматизувати процес виявлення порушень і зменшити залежність від людського фактора.

Згідно з дослідженням Національного агентства з питань запобігання корупції та Info Sapiens [14], до 30% тендерів у 2023 році в Україні все ще супроводжуються певними формами корупційних змов, особливо в регіонах.

Наразі Україна активно співпрацює з міжнародними організаціями, такими як Світовий банк та ОЕСД, для вдосконалення антикорупційних заходів. Міжнародні партнери допомагають у реформуванні державних закупівель, зокрема через надання рекомендацій щодо покращення законодавчої бази та впровадження міжнародних стандартів. Наприклад, ОЕСД у своєму звіті за 2023 рік [15] вказує на необхідність подальшого зміцнення контролю та відповідальності у сфері публічних закупівель під час воєнного стану та післявоєнної реконструкції країни.

Сучасні виклики корупції в публічних закупівлях залишаються однією з найгостріших проблем для державних органів по всьому світу, особливо в Україні, зі слабкими інституційними механізмами.

По-перше, проблема корупційних схем у тендерах часто пов'язана з недостатньою прозорістю процедур. Навіть із впровадженням електронних систем закупівель, як-от ProZorro в Україні, існують способи маніпуляцій, такі як фальсифікація умов тендерів, змови між учасниками торгів, а також зловживання службовими повноваженнями.

По-друге, одним із найбільших викликів є недостатній моніторинг та контроль за виконанням контрактів. Попри те, що електронні системи здатні підвищити прозорість на початкових етапах закупівель, відсутність незалежного нагляду за виконанням договорів призводить до того, що корупційні дії можуть виникати на пізніших етапах.

По-третє, складність у боротьбі з корупцією полягає в тісному зв'язку бізнесу та політики. У багатьох країнах, таких як Казахстан і Молдова, корупційні схеми зазвичай пов'язані з впливом політичних еліт на процес розподілу державних ресурсів. Відсутність політичної волі для впровадження системних реформ і притягнення до відповідальності винних осіб є серйозною перешкодою для зниження рівня корупції.

Висновки і пропозиції. Корупція у сфері публічних закупівель залишається серйозною проблемою, яка має глибоке історичне коріння. Аналіз її розвитку у різні історичні періоди показує, що відсутність належного контролю, політичний вплив та відсутність прозорих механізмів завжди були ключовими факторами для поширення корупційних схем. На прикладі античних цивілізацій, середньовічної Європи та періоду індустріалізації виявляється, що без прозорих правил і конкурентних процедур публічні закупівлі стають інструментом для особистого збагачення окремих осіб.

У сучасних умовах держави продовжують стикатися з цими викликами. Система публічних закупівель, навіть у разі впровадження електронних систем, як, наприклад, ProZorro в Україні, не гарантує повну відсутність корупції. Сучасні схеми маніпуляцій з документацією, змови між учасниками тендерів та зловживання службовими повноваженнями залишаються серйозною проблемою. Як показує досвід пострадянських країн, зокрема Казахстану та Молдови, корупція в публічних закупівлях часто пов'язана з тісними зв'язками бізнесу і політики, що значно ускладнює контроль і прозорість процесів.

Перспективи подальших досліджень у цій галузі повинні бути спрямовані на аналіз новітніх технологій, що можуть підвищити прозорість і ефективність публічних закупівель. Зокрема, необхідно досліджувати можливості впрова-

дження блокчейн-технологій, новітніх інструментів моніторингу та аудиту, які можуть знизити ризики корупції на різних етапах закупівельного процесу. Крім того, важливим напрямком є вивчення міжнародного досвіду з боротьби з корупцією у публічних закупівлях, адаптація успішних інституційних реформ і технологічних рішень до українського контексту.

Реформування публічних закупівель потребує системного підходу, який включатиме не лише вдосконалення законодавчої бази, але й підвищення рівня контролю та відповідальності з боку державних інституцій, а також активне залучення громадськості до процесу моніторингу та аудиту закупівель.

Список використаної літератури

1. Веклич В. О. Історичний досвід щодо протидії корупції за часів Стародавнього Риму і його значення за умов пострадянського корупційного середовища. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Спецвипуск, ч. 1. 2017. С. 3-7.
2. Singerman, D. Science, Commodities, and Corruption in the Gilded Age. *The Journal of the Gilded Age and Progressive Era*. 2016. № 15 (3). pp. 278-293.
3. Richard White. *Railroaded: The Transcontinental and the Making of Modern America*. WW Norton & Company, 2011. 660 p.
4. Zhussupova, R., Tlegenova, A., Mussina, R., & Samatova, E. Public procurement: Evidence from Kazakhstan. *Academy of Strategic Management Journal*, 2021. 24 (4). pp. 1-6. URL: <https://www.abacademies.org/articles/public-procurement-evidence-from-kazakhstan-10699.html>.
5. World Bank Group. *Moldova: Assessment of the Public Procurement System*. Washington, DC: World Bank. 2021. pp. 10-15. URL: <http://hdl.handle.net/10986/35470>.
6. Transparency International Georgia. *Corruption Perception Index 2022: Georgia Has Stagnated in the Fight Against Corruption in the Last 10 Years*. 2022. URL: <https://transparency.ge/en/post/corruption-perception-index-2022-georgia-has-stagnated-fight-against-corruption-last-10-years>.
7. Мельник М. І. Корупція: сутність, поняття, заходи протидії: монографія. Атіка. Київ. 2001. 304 с.
8. Про публічні закупівлі: Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. Дата оновлення: 23.10.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 12.11.2024).
9. ProZorro. Звіт про результати роботи системи ProZorro за 2016 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/249921661>.
10. Бенько І. Д., Сисюк С. В. Корупція у сфері публічних закупівель: форми прояву та засоби протидії. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 38 (2). С. 84-87.
11. Юсова К. М., Акімова О. В. Корупційні прояви у системі публічних закупівель та їх класифікація. *Підприємництво та інновації*. 2020. № 11. С. 37-42.
12. Івашова Л. М., Івашов М. Ф. Українські реалії та світовий досвід протидії корупції у сфері публічних закупівель. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2019. № 4. С. 316-343.
13. Державна аудиторська служба України. Річний звіт про результати діяльності за 2022 рік. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2022/Zvit_audit_2022.pdf.
14. Національне агентство з питань запобігання корупції та Info Sapiens. *Корупція в Україні 2023: розуміння, сприйняття, поширеність. Звіт за результатами опитування населення та бізнесу*. URL: https://www.sapiens.com.ua/publications/socpol-research/309/КОРУПЦІЯ2023_ЗВІТ_УКР.pdf.
15. OECD. *Public Procurement in the Post-War Reconstruction of Ukraine – Main Challenges*. OECD, 2023. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/public-procurement-in-the-post-war-reconstruction-of-ukraine-main-challenges_c427b561-en.

References

1. Veklych V. O. (2017). Historical experience of counteracting corruption in Ancient Rome and its significance in the post-Soviet corruption environment. *Current Issues of National Jurisprudence, Special Issue, Part 1*, p. 3-7 [in Ukrainian].
2. Singerman D. (2016). Science, commodities, and corruption in the Gilded Age. *The Journal of the Gilded Age and Progressive Era*, 15(3), p. 278-293.
3. White R. (2011). *Railroaded: The Transcontinental and the Making of Modern America*. WW Norton & Company. 660 p.
4. Zhussupova R., Tlegenova A., Mussina R., & Samatova E. (2021). Public procurement: Evidence from Kazakhstan. *Academy of Strategic Management Journal*, 24(4), p. 1-6. URL: <https://www.abacademies.org/articles/public-procurement-evidence-from-kazakhstan-10699.html>.
5. World Bank Group (2021). *Moldova: Assessment of the Public Procurement System*. (pp. 10-15). Washington, DC: World Bank. p. 10-15. URL: <http://hdl.handle.net/10986/35470>.
6. Transparency International Georgia (2022). *Corruption Perception Index 2022: Georgia Has Stagnated in the Fight Against Corruption in the Last 10 Years*. URL: <https://transparency.ge/en/post/corruption-perception-index-2022-georgia-has-stagnated-fight-against-corruption-last-10-years>.
7. Melnyk M. I. (2001). *Corruption: Essence, Concept, and Countermeasures: Monograph*. Atika. Kyiv. 304 p. [in Ukrainian].
8. Law of Ukraine on public procurement No. 922-VIII (2015, December 25). Last updated October 23, 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-18#Text> (accessed November 12, 2024) [in Ukrainian].
9. ProZorro (2016). *Report on the Results of the ProZorro System's Performance for 2016*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/249921661> [in Ukrainian].
10. Benko I. D., Sysiuk S. V. (2019). Corruption in the field of public procurement: Forms and means of counteraction. *Black Sea Economic Studies*, 38(2), p. 84-87 [in Ukrainian].
11. Yusova K. M., Akimova O. V. (2020). Corruption manifestations in the public procurement system and their classification. *Entrepreneurship and Innovation*, (11), p. 37-42 [in Ukrainian].
12. Ivashova L. M., Ivashov M. F. (2019). Ukrainian realities and international experience in combating corruption in public procurement. *Public Administration and Regional Development*, (4), p. 316-343 [in Ukrainian].
13. State Audit Service of Ukraine (2022). *Annual Report on Activity Results for 2022*. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2022/Zvit_audit_2022.pdf [in Ukrainian].
14. National Agency on Corruption Prevention & Info Sapiens (2023). *Corruption in Ukraine 2023: Understanding, Perception, Prevalence. Report on the Results of a Survey of the Population and Business*. URL: https://www.sapiens.com.ua/publications/socpol-research/309/КОРУПЦІЯ2023_ЗВИТ_УКР.pdf [in Ukrainian].
15. OECD (2023). *Public Procurement in the Post-War Reconstruction of Ukraine – Main Challenges*. URL: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/public-procurement-in-the-post-war-reconstruction-of-ukraine-main-challenges_c427b561-en.

Стаття надійшла 13.11.2024 р.

Yu. M. Konoplia, Postgraduate Student
Penitentiary Academy of Ukraine
the Department of Administrative, Civil, and Economic Law and Procedure
34 Honcha St, Chernihiv, 14000, Ukraine
e-mail: volonter1997@gmail.com
ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0009-4573-2348>

GENESIS OF CORRUPTION IN THE PUBLIC PROCUREMENT SYSTEM: FROM HISTORICAL ORIGINS TO MODERN CHALLENGES

Summary

The article is dedicated to examining the genesis of corruption in public procurement, covering the historical origins of this phenomenon, its evolution, and contemporary challenges. Corruption in public procurement remains one of the most significant threats to the effective functioning of state institutions, as it substantially reduces the transparency and competitiveness of procedures, leading to inefficient use of public funds. The study demonstrates that corruption schemes in public procurement existed as far back as ancient times when government contracts for infrastructure construction were a primary source of abuse by officials and have only taken on new forms over time.

The article explores how corrupt practices evolved through the Middle Ages and the period of industrialization when large-scale government projects became a field for collusion between political elites and businesses. Contemporary post-Soviet countries, such as Georgia, Kazakhstan, and Moldova, are highlighted as examples where corruption in public procurement has become especially acute due to institutional weaknesses and the lack of adequate oversight.

The study analyzes Ukraine's experience in reforming its public procurement system through implementing the electronic system ProZorro. This reform has significantly increased the transparency of tender processes and has saved billions of hryvnias in public funds. However, research indicates that even after implementing such innovative systems, corrupt schemes adapt to new realities, including manipulation of tender documentation, collusion between bidders, and falsifying bidding outcomes.

The article emphasizes that a comprehensive approach is necessary to combat corruption in public procurement, involving strengthening institutional mechanisms, improving the legislative framework, implementing modern monitoring technologies, and active engagement of civil society.

The study also offers perspectives for further research in public procurement, specifically examining the effectiveness of international anti-corruption practices, the implementation of innovative technologies for monitoring tender processes, and civil society's role in ensuring public procurement transparency.

Keywords: corruption; public procurement; administrative and legal regulation; genesis of corruption; anti-corruption measures; ProZorro; state reforms.